

Előzetési feltételek:
 Egész évre 6 fl. —
 Fél évre 3 fl. —
 Évkvadrans 1 fl. 60 kr.
 Előzetési lehet, csupán a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.
 A lap szerelmi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

NOGRÁDI LAPOK

Hirdetések díja:
 Öt hasábos petli sor 5 kr
 Bélyeg minden beiktatásnál 20 kr
 Nyilt tér garmond sora 20 kr
 Hirdetéseket felveve a kiadó. Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközölköznek.
 Előzetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhoz intekendők.

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

B.-Gyarmat június 27.

A nehéz idők nyomasztó körülményei között, melyek specialis viszonyainknál fogva reánk kétszeres súlyjal nehezdedtek, némi vigaszul szolgálhat annak tudata, hogy a drágán szerzett tapasztalatok kijózanító hatása észrevehető eredményeket szült s egészségesebb szellemet honosított meg körünkben.

A láblógázó semmittevés léha pöffeszkedése neveltségessé vált, az urhatóságra ragálya nem terjed oly megdöbbentő mérvben mint eddig s a józan munkásság és számító takarékoság szelleme kezdi felváltani az üres csillogási vágy lidérezét, mely annyi számtalant vezetett az anyagi bukás ingoványaira.

Az időjárás mostohasága a belterjes és okszerűbb gazdaságot a boldogulhatás elengedhetlen feltételének ismertető meg még azokkal is, kik eddig a more patrio gazdalkodás könnyű szorúval hitték a hálás talajt olcsó terméssel kényyszeríteni s az előrelátó takarékoság útjára terelő azokat, kik eddig az egyik év fülöslegét nem a szűk idők eshetőségeire de tulterjeszkedő vágyaik kiolégítősőre fordították.

A kis birtok nem lehet többé asylluma a munkakerülő pipasárgító rajának, mert munka és okszerűbb kezelés nélkül nem ígérkezik biztos jövedelmet nyújtani, nem adhatja meg birtokosságának a könnyű élet feltételeit.

Munka és takarékoság a realissá vált idők jelszava, melyet a nemzeti erények sorába kell igtatnunk, ha boldogulni akarunk.

A szájás hazafiság classikus napjai elmúltak s ma már nem a hangzatos szólamok ügyes gyártója, nem a kortafogások körmönfont mestere, de a munka embere számíthat elismerésre s az érdemli meg a jó hazafi czimét, ki hivatásának élve, mint értelmes gazda, szorgalmas tisztviselő, egyes iparos stb. saját kis körében munkál a haza felvirágzásán, hiven leróva családi, állampolgári s emberbaráti kötelemait.

A mostoha évek élénken éreztetik velünk, a virágzó kézműipar hiányát is, s figyelmünket az előrehaladottabb nemzetek szerencsésebb viszonyaira terelik, hol virágzó ipar mellett egy-két év szűk termése nem sodorhatja a nemzetet oly válságos helyzetbe, mint milyenben jelenleg sínlünk, s hol számosabbak a jövedelemforrások s egynek apadásával nem áll be az inség s nem válik általánossá a nyomor.

Igaz, hogy virágzó ipar sűrűbb népeiséget, s több forgó tőkét felté-

telez, mint mennyivel mi dicsekedhetünk, de ebből nem következik, hogy iparviszonyainkat tetemesen javítani, fejleszteni s a virágzásnak bizonyos fokára emelni nem állna hatalmunkban.

Legyen csak a munka becsült, s ne lenézett az iparos foglalkozás, s foglalják el a hálás, de még parlagon hoverő tört az értelmesebb osztályok gyermekei s nyorjének megfelelőbb kiképzést azok kiköt hivatásuk és körülményeik e pályára terelnek, s nagyobb szorgalom, több lelkiismeretesség s kellőbb ügyesség jellemozze az ipar embereit, mint ma, nem kell profetai lélek ahhoz, hogy előre lássuk az ipar nagymérvű felvirágzását s az által oly jövedelemforrás megnyiltát, mely nincs az időjárás szeszélyének oly mértékben kitéve, mint a mezőgazdaság.

Mindennek azonban alapfeltétele a munka és takarékoság, mely legbiztosabb eszköze a boldogulásnak mindenben és mindenütt.

A czéh és az iparkamara.

Ami a czéhek szabad ipar ellenes törekvéseit némileg egyensúlyozta, az volt az 1846 ban felállított védegyelet. Ez habár politikai jellegű is ültött magára — s habár a kormány s a kormányt támogató conservatív párttal az ipar reformjaiban hatalmas ellensúlyozásra talált; mégis eszméit — amennyire annyira tudta keresztül vinni. — Az ipar védegyeleti elveket az ellenzék nagy része nyiltan elfogadta s azoknak irányát és czéljait az ország külső vidékein összesen 146 osztályt vagy főkegyeletet, melyek a pesti központi osztállyal összeköttetésben álltak, igyekezett valósítani. A védegyelet a műiparra olyképen hatott, mint az ólesztő, mely az élettelen kovászt feldagasztja s annak ruganyosságot ad, mint a nap sugara, mely a nedves, hideg földet megtermékenyíti.

Ha a rövid idő miatt szilárd és hatalmas gyárak százai nem emelkedtek is, — mi igen természetes, miután századokig elhanyagolt, elfojtott ipart egy lábdobbanással teremteni nem lehet; ha a feltűnő iparvállalatok közül rossz számítás, tapasztalatlanúság, ingatag alap vagy pénzhiány, az Európaszerte uralkodó pangás s több más lehető ok miatt az előhozottak egy része újra lemerült és szétporlott is; lehetetlen mégis oltagadni azt, hogy a védegyelet és műipar körében fiatal erővel pezsgő életmozgalmat keltett fel, melynek

teremtőmővelei közt, a sok mulékony mellett, sok maradandó is volt.

A védegyelet a honi gyártmányoknak kelendőséget sőt keresettségét szerezvén, általában a műiparnak mind azon ágai s neveiben nagy erőt s kifejlési mozgalmat idézett elő, melyeknek termőveivel hasonnemű külföldi gyártmányok eddig majd mindenütt diadalmasan versenyeztek. Szárnyai alatt keletkezének új ipar-nemek és különféle gyárak és alig volt az iparnak ága, melyben több új vállalat nem keletkezett. —

A védegyeletnek első szülötte lön a gyáralapító társaság, melynek elnökévé gr. Keglevich Gábor s többi tagjai a pártok vegyes elemeiből megalakult. — Sokkal gyümölcsözőbb volt hatása a védegyeletnek egy más már néhány év óta létező társulatra, a szerényen, de nagy haszonnal működő iparkamarákra. — A piacot, melyet a védegyelet a honi gyártmányoknak biztosított, az iparkamarákat kettőzött buzgalommal törekedett ellátni. Ezen társulatok kezdtek terjeszteni az ipar körében szükséges tudományos ismereteket, — a közönség tudtára adták az ipar körében támadt minden új vállalatot, fölfedezést, előhaladást s iparkodtak oda hatni, hogy ipar iskolák felállítása által — kipótolják mind ama mulasztásokat, melyeket a kormány elhanyagolt.

A hazai műipar emelésőre s kifejtésőre irányozott annyi buzgalom, természetesen jótékonyan hatott vissza az anyagi érdekek egyéb ágaira is, nevezetesen a földművelőre, bel- és kül kereskedelemre s ennek főfeltételeire, a közlekedési módok s eszközök kérdéseire is.

— Ily mohón fogtak hozzá a szabadság harcát megoldozólag — hazánk nagyjai az anyagi reform kérdések keresztülviteléhez; minden törekvésciken, mely a nemzet anyagi érdekeinek emelését czéllozta, rajongó szellem lengett által.

S most elhagyjuk a gyászos korszakot, mely a nemzetet rohamos haladásában egyszerre megakadályozta; s valamint a rohamó viz midőn a gát által megállittatik, azontul csak a gát hasadókain bugyog — nesz nélkül; úgy az anyagi harc által megörlelt anyagi kérdések beállításával, a szabad ipar fejlesztésőre csak a közel mult halvány emlékei maradtak meg. — Mig végre a magyar alkotmányos élet visszaállításával megszületett az 1872: VIII. ipartörvény, mely fő elveiben a nemzetgazdasági elvek kívánalmainak, — s az emberiség természeti jogaiából kifolyó szabad munkálkodási

jogának ha nem is egészen, de a régi megazorítások után átmenetileg megfelel. —

Az 1729: 10 t. cz. fenntartja a királynak ama jogot, hogy szabadságában álljon a királynak a czéhek kiváltságait korlátolni vagy végképen is eltörölni; az 1872: VIII. 83 §-a pedig már világosan kimondja, hogy: az ipartörvény életbe léptétől számított 3 hó alatt valamennyi fennálló czéh megszűnik. Kimondja továbbá, hogy ha a volt czéhtagoknak többsége ezen törvény életbelépte után 9 hó alatt ipartársulatot alkot, a megszünt czéh vagyona ezen társulatra száll, ellenkező esetben a volt czéhtestület vagyona a czéh közgyűlése által közhatalmú iparczélókra adományozandó, s ha a gyűlés ily határozatot hozni nem akarja, a társulati vagyonnak ipari czélókra való fordítása iránt az illető törvényhatóság fog határozni.

A törvény életbe lépett, s még sem látjuk egyes iparágak czéheit beszüntetve. A lábryművészeknek (csizmadiák, cipészek) épen úgy van meg most is atyamesterjük, mint 1729 előtt volt; sőt testületi pressiókat is mernek gyakorolni. Vagyonuk, — mely felett most már a törvényhatóság a törvényben kimutatott czélokra teljes joggal rendelkezhetik, — most is gyarapittatik, s a czéhgyűlés prosopopójái között nem épen ipari czélókra használtatik fel.

Ezen régi maradványokat — ha a törvényhatóság nem is (bár ezuttal figyelmesső tesszük reá), de a kor-szellem lassan-lassan megfogja emészteni; de sokkal fontosabb az, hogy a már beszünt és beszüntetett czéhek nem fejlődnek azzá, amivé a törvény — a vagyon hová fordítása kérdésében — előre jelzett, t. i. ipartársulatokká. —

Megazorított viszonyok között a társulás a legjobb eszköz. — A törvény 76.—83. §§-aiból kitűnik az ipartársulatok czélja, melyet röviden abban foglalhatok össze, hogy: közös érdekek előmozdítása önkormányzati úton.

— Kell-e ennél szebb czél? mely a szegényebb iparosnak is módot nyujt a megélhetősőre közvetlenül, — s az ipar haladására közvetve. —

— Adja Isten, hogy ne csak azt, amit a törvény követel e tekintetben, de minden iparosban önként megörjan ama eszme, hogy közösérdekek szempontjából az iparkamarák a czéhek romjain minél előbb viruljanak fel.

Horváth Danó.

Veres Pál beszéde

a f. hó 17-én B.-Gyarmaton tartott evang. eszperességi gyűlésen.
 Hatása alatt állunk mindnyájan ama csapásoknak, melyek hazánk lakóinak életét

Hirdetések.

Cséplőgépek.

Nagy haladás a mezőgazdaság terén **Ph. Mayfarth és társa**, jól ismert **frankfurti** czégnél új cséplőgépe, mely két ember közreműködése mellett, annyit csépel egy óra alatt, mint három ember egész napon át. A kalászból egyetlen mag sem marad, sem össze nem zuzatik, minden gabbanemet egyenlő jól csépel. Eddig több mint 15,000 ily cséplőgép kelt el. Megrendelési ár 130 frt., ingyen szállítva a vasuti állomásig.

Megrendelések a fennebbi czégnél levél útján is eszközölhetők.

2-*

Előfizetési fölhívás.

1874-ik január 1-jén új előfizetést nyitottunk a

„SORSOLÁSI TUDÓSÍTÓ“

harmadik évfolyamára,
mely minden húzás után havonként 2-3-or jelenik meg.

Egészévi előfizetési díj:

Budapest számára díjmentesen a házhoz hordva 2 frt.

Az osztr.-magy. tartományok számára díjment. postán küldve 2 frt.

Német-, Olaszország, Dunafejedelemségek, Szerbia és Svájc számára 2 frt. 50 kr.

Ujjonnan jelentkező előfizetőknek a már megjelent számok még rendelkezésre állnak.

Hirdetések olcsón vétetnek föl.

A „sorsolási tudósító“

kiadó-hivatala Budapest, bálvány-utca 9. sz.

9-10

Haszonbérbe adatik:

A szécsényi határban fekvő, s a b.-gyarmati országútra dülő Farkas-Almási-pusztai 300 holdas és a rimóczi határban, a bárkai pusztán lévő 250 holdas tagosított birtok. — Bővebben értekezhetni

Práff Ferencz

urad. tisztartóval Ság-Ujfaluban.

2-3

Első ügyvédi ügynöki iroda.

Vidéki ügyvédtársaimtól, egyletek, társulatok, községek és magánzóktól stb. elfogadok minden megbízásokat, melyek törvénykezési vagy közigazgatási ügyekben a Buda-Pesten székelő kir. miniszteriumok, kir. Curia, váltó- és városi törvényszékek, társulatok és egyleteknél közbenjárást, megszorgalmazást, értesítéseket stb. igényelnek.

Czélja ügynöki irodámnak a vidéki ügyesbajosokat a jövőmenési, utánjárásai időöltés, terhes költségektől megmenteni, gyors, kimerítő alapos tudósításokkal szolgálni, és hol akadályozva lennének, képviseltetni stb.

A díjak előre küldendők be, egy fél napi időnél többet nem igénylő eljárásért 1-3 frt.

Irodám székhelye Pest, lövés-utca 5-ik sz. I. em.

Résó Ensel Sándor,

kös- és váltó-ügyvéd.

1-3

A primási Drégely uradalmi gazdatisztség részéről ezennel közhírré tétetik: miszerint a Nógrád-megyében fekvő vadkerti, és Honthmegyében fekvő palánki, hidvéghi és honthi vendégfogadók, egész évi italmérési joggal összekötött bérletére, és ugyan 1875-ik évi január 1-től 1877-ik évi december 31-ig, vagyis három egymás után következő évre; folyó évi július hó 13-án délelőtti 10 órakor a dejtári tisztartói irodában nyilvános árverés fog tartatni. — A bérleni kívánók a közelebbi feltételeket Dejtáron a tisztartói irodában bármikor megtekinthetik, s a szükséges bánatpénzzel magukat ellátva az árverésre ezennel meghivatnak.

Dejtáron 1874. június 24-én.

Szilárd János,

tisztartó.

1-3

Az esztergomi érsekség tulajdonát képező fulek-püspöki földbirtok, mely 28 hold szántóföld és 280 hold erdőből áll, 1874-ik évi Szent-Mihály naptól további 3 évre haszonbérbe adatik, s e czélból a nyilvános árverés folyó évi szeptember hó 3-án délelőtti órákban a helyszínén fog megtartatni a közelebbi feltételek Dejtáron a tisztartói irodában bármikor megtekinthetők.

Dejtáron 1874. augusztus 1-én.

Szilárd János,

tisztartó.

1-3

Nyári részcséplésre ajánkozik egy 8 ló erejű gőzgéppel augusztus 12-től alól-írott gőz gép tulajdonos, bővebben értekezhetni Kis-Csalomján

Balczár Rázmán,

géptulajdonosnál.

1-3